

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА
ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра богослов'я

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ВІРИ (КАТЕХИЗМ)

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041Богослов'я

Галузь знань 04Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри богослов'я,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи християнської віри (катехизм)
Викладач	Козак Петро Ярославович – кандидат наук з богослов'я, магістр філософії, викладач кафедри богослов'я
Контактний телефон викладача	+38-050-050-75-01
E-mail викладача	kozak.p@ifaz.edu.ua p.petrokozak@ukr.net
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки 1.1 Блок обов'язкових дисциплін
Обсяг дисципліни	120 год., 4 кредити ECTS. 60 год. лекцій, 30 год. практичних, 5 год. індивідуальна робота, 25 год. самостійна робота студента
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaz.edu.ua/novyny/967-sylabusy-kb-bak.html
Консультації	понеділок, о 15.40-17.00 год
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Основи християнської віри (катехизм)» є християнське віровчення Церкви в контексті чотирьох складових: віра Церкви (Символ віри), життя Церкви (Святі Тайни), Закон Божий (Десять Заповідей Божих), молитва Церкви (Отче наш).</p> <p>Навчальна дисципліна «Основи християнської віри (катехизм)» належить до <i>блоку обов'язкових предметів циклу загальної підготовки бакалаврів зі спеціальності 041 – Богослов'я</i> та містить чіткий алгоритм поєднання лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів – для теоретичного здобування знань про основи віровчення християнства та для практичного вдосконалення навиків та умінь студентів під час пошуку, пізнання та самостійного висвітлення окремих питань з предмету.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Основи християнської віри (катехизм)» для здобувачів освітнього рівня бакалавра з спеціальності 041 – Богослов'я є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння студентами основних засад віри, які базуються на Божому об'явленні, Переданні, Святому Письмі, на молитві Церкви та житті Церкви; - формування навичок із працею над джерелами у даній галузі. Навчити працювати із критичною літературою та формувати малі групи для вивчення і читання Святого Письма. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення дисципліни «Основи християнської віри (катехизм)» студент повинен отримати:</p> <p>інтегральні компетентності:</p> <p>ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я</p> <p>загальні компетентності:</p> <p>ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;</p> <p>ЗК-8 Здатність працювати автономно.</p> <p>фахові компетентності:</p> <p>ФК-1 Здатність критично усвідомлювати історичну, культурну та соціальну значущість богословських традицій;</p> <p>ФК-2 Здатність здійснювати аналіз текстів Святого Письма, священних текстів та</p>	

богословської літератури із застосуванням методів богослов'я та інших наук;
 ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах;
 ФК-4 Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійно-правові практики;
 ФК-8 Здатність до письмового та усного викладу богословських суджень;
 ФК-12 Здатність вести просвітницьку діяльність в галузі богослов'я;
 ФК-15 Здатність здійснювати навчальну та виховну діяльність в освітніх закладах та інших установах, організаціях.

5. Програмні результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «**Основи християнської віри (катехизм)**» студент повинен отримати:

ПРН-3 Набути навичок осмислення богословських питань у контексті викликів сучасності;

ПРН-7 Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному, канонічному і культурному контекстах;

ПРН-9 Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій;

ПРН-11 Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до морально-етичних засад і принципів;

ПРН-13 Пояснювати основи, принципи і методи богослов'я та застосовувати їх у практичній діяльності;

ПРН-17 Продемонструвати розуміння «богослов'я» як освітньої, наукової та практичної дисципліни в історичному і сучасному контексті;

ПРН-20 Визначати взаємозв'язки між різними богословськими дисциплінами та застосовувати набуті знання і вміння у процесі формулювання способів вирішення богословських питань.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин – 120
лекції	60
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
індивідуальна робота з студентами	5
самостійна робота	25

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий
Перший, другий	041 Богослов'я	Перший	Обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки

Тематика навчальної дисципліни

Змістовий модуль / Тема / Зміст	Кількість годин			
	Лекції	Практ.	ІРС	СРС

I курс, I семестр

Змістовий модуль 1. Віра Церкви.

Тема 1. Визнання віри. Лекція № 1. Вірити – означає визнавати за правду те, що хтось нам розповів, задля авторитету (поваги, слова) того, хто нам розповідає. В акті віри ми самі не пізнаємо зв'язку між	10	5	0,5	4
---	----	---	-----	---

<p>правдами, однак віримо, тобто вважаємо, що так є насправді, тому що нам про це розповіла особа, яка заслуговує на довіру. А заслуговує вона на довіру тому що ми знаємо, що якщо вона про що-небудь говорить, то ані сама не помиляється, ані нас не хоче ввести в оману, не хоче ошукати.</p> <p>Прагнення Бога і шляхи пізнання Бога. Боже Об'явлення та його етапи. Святе Письмо, канони Святого Письма та єдність Старого та Нового Завітів.</p> <p>Практичне заняття №1. Питання для обговорення: 1. Етапи об'явлення. 2. Вибір Авраама. 3. Бог формує свій народ. 4. Ісус Христос повнота всього об'явлення.</p> <p>Теми рефератів: 1. Чи я бачу у своєму житті покликання? 2. Приклади покликань - заохота до зміни життя.</p>				
<p>Тема 2. Молитва Церкви. Лекція № 2. Церковні богослужіння. Божественна Літургія як вершина життя християнської спільноти. Тайни християнського втаємничення та інші таїнства Церкви. Час і простір церковної молитви.</p> <p>Практичне заняття №2. Питання для обговорення: 1. Приватна молитва. 2. Молитва родини. 3. Молитва молодіжної спільноти. 4. Молитва Церкви</p> <p>Теми рефератів: 1. Церковне правило. 2. Участь вірних у Літургії.</p>	10	5	0,5	4
<p>Тема 3. Час і простір церковної молитви. Лекція № 3. Богослужіння добового кола в Церкві. Храм як місце спільнотної і особистої молитви. Почитання мощей та ікон. Родинна молитва і молитва спільноти.</p> <p>Практичне заняття №3. Питання для обговорення: 1. Добове коло 2. Тиждневе коло 3. Річне коло 4. Рухоме і нерухоме коло</p> <p>Теми рефератів: 1. Храм – місце спільної молитви 2. Церковні дзвони.</p>	10	5	1	5
Всього за 1-ий семестр год.	30	15	2	13
<i>І курс, 2 семестр</i>				
Змістовий модуль 2. Особиста молитва християнина та його духовне життя.				
Тема 4. Практики молитви в традиції Церкви.	10	5	1	4

<p>Лекція № 4. Господня молитва, молитва псалмами, іспит совісті. Молитва ума, серця, прослави, благодарення, контемплятивна молитва.</p> <p>Практичне заняття №4.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ісусова молитва 2. Словесна молитва 3. Молитва псалмами 4. Молитовне чування <p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок між молитвою і постом 2. Молитва перед іконами 				
Змістовий модуль 3. Декалог і природній закон.				
<p>Тема 5. 10 заповідей Божих.</p> <p>Лекція № 5. Пояснення 10 ти заповідей Божих беручи під увагу науку Церкви, особливе звернення на катихизми, рішення вселенських соборів та на «Катихизм-Христос наша Пасха».</p> <p>Практичне заняття №5.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1-3 заповіді. 2. 4-6 заповіді. 3. 7-10 1-3 заповіді. <p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сімя – домашня Церква. 2. Християнське розуміння смерті. 	10	5	1	4
<p>Тема 6. Духовна боротьба в житті християнина.</p> <p>Лекція № 6. Аскеза що очищає через чесноти і їм противні вісім головних гріхів. Види посту в Церкві, особистий піст, погані думки і вчинки. Покликання мирян, духовних осіб. Суспільний вимір церковного буття. Християнське розуміння держави, любов до Батьківщини, моральна відповідальність за свою державу.</p> <p>Практичне заняття №6.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Покаяння. 2. Піст і милостиня. 3. Гріх у людському житті. 4. Головні гріхи <p>Теми рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аскеза в житті християнина 2. Духовна боротьба – метод до спасіння. 	10	5	1	4
Всього за 2-ий семестр год.	30	15	3	12
Разом годин:	60	30	5	25
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
<p>У процесі вивчення дисципліни «Основи християнської віри (катехизм)» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточне тестування та опитування; - залікове модульне тестування та опитування; 				

- оцінювання виконання КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;
- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з навчальної дисципліни «**Основи християнської віри (катехизм)**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

Заліковий модуль 1 (поточне опитування)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (оцінка за КПЗ)
30 %	30 %	40 %
тиждень ()	тиждень ()	тиждень ()

для заліку

Заліковий модуль 1 (поточне опитування)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (оцінка за КПЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)
20 %	20 %	20 %	40 %
тиждень ()	тиждень ()	тиждень ()	

для екзамену

Шкала оцінювання:

За шкалою академії № 1	За шкалою академії № 2	За національною шкалою	За шкалою ECTS
9-10	90-100	Відмінно	A (відмінно)
8	85-89	Добре	B (дуже добре)
	75-84		C (добре)
7	65-74	Задовільно	D (задовільно)
6	60-64		E (достатньо)
3-5	35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-2	1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування. Особиста присутність студента на лекціях та практичних заняттях у процесі вивчення дисципліни «**Основи християнської віри (катехизм)**» є обов'язковим компонентом оцінювання. Усі пропущені лекції та практичні (із занесенням в журнал відвідування студентів відмітки «н») необхідно здобувачам освіти відпрацювати, відповідно до правил навчального процесу в Академії. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відраження, чи стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причину.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

9. Рекомендована література
дисципліни «**Основи християнської віри (катехизм)**»

Основна:

1. Абетка християнської науки і обряду. Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2002. 339 с.
2. Біблія / переклад І. Огієнка. Київ: ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2016. 1360 с.
3. Джерела Божих ласк. Жовква: Місіонер, 1996. 252 с.
4. Документи Другого Ватиканського Собору (1962-1965): Конституції, декрети, декларації. Коментарі / пер. з латин. Р. Паранько, Ф. Ковальський, О. Левко. Львів : Свічадо, 2014. 608 с.
5. Заповіді Божі і церковні, Рим: видавництво оо.Василіян, 1990. 250 с.
6. Катехизм Католицької Церкви / Синод Української Греко-Католицької Церкви. Жовква: Місіонер, 2002. 772 с.
7. Катехизм Української Греко-Католицької Церкви «Христос – наша пасха». Львів: Свічадо, 2012, 344 с.
8. Любачівський М. Катехизм для парохів. Нью-Йорк – Мюнхен, 1961, 344 с.
9. Олійник Т. Сила Хрещення – засади духовного життя. Жовква: Місіонер, 1994, 330 с.
10. Шпіраго Ф. Католицький народний катехизм. Львів: Місіонер, 1997, 590 с.

Додаткова:

11. Вгору піднесімо серця, т.1: Літургійно-молитовне життя Церкви /Патріарша літургійна комісія УГКЦ. Львів: Свічадо, 2018, 176 с.
12. Вгору піднесімо серця, т.2: Церковний рік /Патріарша літургійна комісія УГКЦ. Львів: Свічадо, 2019, 156 с.
13. Дзюбата Ю. Святі таїнства в житті Церкви: Методичний poradnik / Катехитична комісія Києво-Галицького Верховного Архієпископства УГКЦ. Львів, 2012, 106 с.
14. Запрошені на царський бенкет. Методичні матеріали для проведення літніх християнських таборів /[Л.Цюпа, Н.Дуда, Ю.Дзюбата та ін.] – Львів: Видавництво «Свічадо», 2018. 188 с.
15. Катрій Ю. Перлина Східних Отців / 2-ге вид., доп., Львів: Місіонер, 1998, 344 с.
16. Катрій Ю. Божі заповіді: дорога нашого спасіння / 2-ге вид., доп., Львів: Місіонер, 1999, 172 с.
17. Майба П. Максименко І. Покликані до любові та витривалості: Навчальний посібник основних засад духовності педагога. Львів: Свічадо, 2018. 102 с.
18. Майба П., Гриновець О., Максименко І. Зрілість і лідерство: Навчально-практичний посібник для формування християнських аніматорів. - Львів: Свічадо, 2018. 217 с.
19. Прокіпчук С. Стежинами духовності: На допомогу вчителям, кати хетам та вихователям. – Львів: Свічадо, 2012. 144 с.
20. О'Коллінз Дж., Фарруджа Е. Малий теологічний словник. Івано-Франківськ : Івано-Франківський Теологічно-Катехитичний Духовний Інститут, 1997. 448 с.
21. Рагнер К., Форґрімлер Г. Короткий теологічний словник / під ред. С. Мудрий. Львів, 1996. 663 с.
22. Рацінгер Й. Вступ до християнства: Лекції про Апостольський символ віри з новим вступним есеєм / пер. з нім. О. Конкевича. Львів : Місіонер, 2008. 332 с.
23. Рацінгер Й. (Венедикт XVI). Бог і світ. Таїнства християнської віри / пер. з нім. Н. Лозинської. Жовква : Місіонер, 2009. 420 с.

Козак Петро Ярославович – кандидат наук з богослов'я,
магістр філософії, викладач кафедри богослов'я